

Rom

Pol re Rom kwomri tatame remne basrasem siglow.

Kiyi late tuma.

Rom kwomke temenem Jisas rene omuteke habobo tatame remne Pol re lasyite habom, eker re gwor siglow remne kiyi basrasen Jisas rene omuteke gesi, Fibi, teri letke newopitim. Re selem, re remkene kera temenen sene re Spen nowselke yin God Reri Tuma etek kirkir wesowte. Gwor siglowke Pol re Krais eterri Tuma Yenbori somokene reri wulekene heyar basrasem.

Pol re Rom tatame remne pir wem. Re remne habon Apiy God rekene namrebem tuma remne kirkir wesowem. Sene re remne op basrasem. Aboyei tatame rem wule yaper nenbo. Juda tatamekene Juda bo tatamekene rem God eterri wule biragiyem, sene rem God rene mapurke yite. God re remne mapurke pap mette, remne mapurke potte. (Sapta 1:1–3:20 late) Wule wuriwou rem nente, God re remne pap meten potte. Rem Jisas Krais rene omuteke habobet. Etop nente, rem God eterri nowu tete, rem Jisas eterri gessmase tete. (Sapta 3:21–4:25 late)

God re remne potte, rem tatame ager tete. God re etemkene temente, re Reri Wow remne newote. Rem wule yaper kebese teitkwunte, rem God eterri wule kebese sete, eterri yaku kebese nente. Pol re etop basrasem. Kem Sapta 5–8 er tuma etek late.

Sapta 9–11 Pol re reri pap yaper tem tuma basrasem. Juda tatame nugwape rem Jisas rene omuteke be habobo, eker re pap yaper tem. Re habobem, yuri rem Jisas eterri tame beig tete.

Sapta 12–15 Jisas rene omuteke habobo tatame rem nente wule, re kirkir basrasem. Rem awosein awosein pap yewon kwobo labet. Rem God eterri yaku nenbet. Rem gavman remnri kulke tebet. Opkap nugwape tuma yenbo Pol re Rom kwomri Jisas rene habobem tatame remne basrasem. God re er tuma yenbo nemne kirkir newom.

Nem Jisas Krais rene omuteke habote, God re nemne tatame yenbo wete.

(*Sapta 1–4*)

Pol re reri nenbem yaku tuma wesowem.

¹ An Pol. An Jisas Krais eterri yaku nen tame. God re anne wem, an reri werasen yi tame tem. Sene re anne lebam, an God Reri Tuma Yenbo wesowbo.

² Kiyisape God re wemke, reri tuma wesowbem tame rem reri tuma yenbo basrasem. Er tuma God Eterri Siglowke tetane.

³ Er Tuma Yenbo re God Reri Yen rene webo. Reri Yen re more tame tem, re Keryen Yen Devit eterri nan. Re Jisas Krais, neremri Haneyen.

⁴ Re sam, God reri kitimena bukrek re rene wow sene newon sele meike nenewayem. Op nenem, God re nemne peteram, Jisas re God Eterri Yen. Er Yen, re Jisas Krais, neremri Haneyen.

⁵ Jisas Krais eterke God re nemne wule yenbo nenem, nem reri werasen yi tame tem. Etop tem, agerbo agerbo nowselri tatame nugwape rem Jisas rene omuteke habon reri tuma heyar meten nenbet.

⁶ Keremne mere, kem Jisas eterri tatame tem. God re kemne wepotem, kem reri tuma meten tobobo.

⁷ Kem Romke tetane tatame. God re kemne pap yewon re kemne wepotem, Kem eterri tatame tem. Eker an kemne gwor siglow basrasbo.

Nemri Apiy Godkene nemri Haneyen Jisas Kraiskene rep kemne pap meten kwobo labet. Rep kemne pap pultete, kem pap heyar temente.

Pol re Romri Jisas rene omuteke habobo tatame remne lasyite selem.

⁸ Kiyi an kemne op wete. Nugwape kwomri tatame rem metbo, kem Jisas rene omuteke habobo tatame sespe tebo. Eker an Krais eterri sigke God rene wese abo.

⁹ God reri yaku an murese nenbo, reri Yener reri Tuma Yenbo an murese wesowbo. Re sanetene, an kemne habon rekene namrebo.

¹⁰ Tewok tewok an etop nenbo. An God rene omuteke wemetbo, re kirkir wetek, re anne kelow peterate, an kemne ek lasyate.

¹¹ An kemne kwobo late, kem God Reri Wow reri newobo kitimena kem ek potte. Eker an kemne lasyate selbo.

¹² Ari weye tuma reri tobo re gwor. Nem awosein awosein kwobo late. Kemri omuteke habobo wule, an kitimena potte. Ari setene omuteke habobo wule, kem kitimena kirkir potte.

13 Gesmase, kem mettene, tewok tewok an kemne lasyate habobem, ari kelow tukmenem. An Juda bo tatame remne God Reri Tuma wesowen rem God eterri tatame temkap, an kemri kwomke yan etopkap kirkir nente selbo.

14 God re anne er yaku newom, an reri tuma aboyei tatame remne wesowte tetane. Grik tatamekene Grik bo tatamekene remne an wesowte. An purerekene tatame purerekene bo tatame remne kirkir wesowte. God re anne newom yaku an be mesegente.

15 Opkap, God Reri Tuma Yenbo an kerem Romke tetane tatame kemne kirkir wesowte pap tetebo.

God Reri Tuma Yenbo re kitimenakene.

16 An God Reri Tuma Yenbo wesowbo, an sebera be yabo. Er kitimenakene Tuma Yenbo re omuteke habobo tatame remri nenbo wule yaper poten septin remne sene potbo. Juda tatame etemne kiyi potte, Juda bo tatame remne kirkir potte.

17 Er Tuma Yenbo, God re tatame remne tatame yenbo webokap, nemne peterabo. Reri tatame remne sene potbo wule re gwopkap. Rem Jisas eterne omuteke habote, God re remne potte. Omuteke habobo wulewouke, re remne potte. Reri siglow op webo.

Tatame rem God Reri Tuma omuteke som habobet,

God re remne op wete.

Kem tatame yenbo,

kem heyar som temente.

(Habakuk 2:4)

Aboyei tatame rem God rene magel tayem.

¹⁸ Nowselke tetane tatame rem God rene magel taibo, rem wule yaper nenbo. Rem God eterri tuma sekene kelow tukbo. Op tetane, Hevenke tetane God, re remne pap yokbo, re remne yaper sein nenbo.

¹⁹ Rem God reri tetanekap kebese sanete. God re eter tetanekap remne welepe peterabo. Rem rene muwen magel som taibo, eker God re remne pap yoken paku pebo.

²⁰ Kiyisape God re nelkene selkene nenem yabel yan gwopte tetane yabel ten tatame rem reri nenem wos aboyei latene. Opkap, God reri beras-tene wule rane rem kebese sanete. God reri som-som temente kitimenakene, reri wule yenbokene rem kebese kirkir sanete. Opkap, rem mapurke op wete, nem God rene be sanetene.

²¹ God re tetane, rem etop sanetene, rem reri sig bukre be webo. Rem rene wese be abo. Yehow. Rem wor tetane. Remri wuribai kerneir kitke tetane.

²² Rem op webo. Nem purerekene tame. Etop webo tame rem purerekene bo. Rem worbetokwo.

²³ Somsom tetane God rene rem lom yokwote muwebo. Rem more tamekap wos, ap, por, sopo-kene wurya regen etopwou lom yokwobo.

Tatame rem metkereke yaper wos nenbo.

²⁴ Rem God rene magel taibo, eker re remne mesegenen lewouke lan rem remri pap tetebo yaper saper wos som nenbo. Rem remri weske awosein awosein sebera yabo wule nenbo.

25 Opkap tatame rem God rene webo suma sekene magelke rasen rem yikoko suma metbo. Rem hekena habona wos nenem, God rene magelke rasen eter nenem hekena habona woswou lom yokwon etemri kulke tetane. Rem God sekene rene be lom yokwobo. Nem rene pir som webet. Et sekene.

26 Rem God rene magel tayem, eker re remne mesegenen rem etemri sebera yabo wuleke som op nenbo. Ta rem tame yibo wule pelebiten rem agerbo takene kep tebo.

27 Tame etem mere, rem ta panebo wule pelebiten rem pap teten agerbo tamekene kep tebo. Rem sebera ya wos nenbo, opkap rem sebera ya tokwo yaper sein poten kworer newobo.

28 Er tatame rem God rene webo suma sekene muwebo, eker God re remne pelebiten rem remri wuribai yaperke habobo wos ek nenbo. Rem metkereke wule yaperwai nenbo.

29 Rem agerbo agerbo yaper wos kirkir nenbo. Rem wos sene potbo, rem agerbo tame remne wuribai yaper tebo, remne yaper nenbo. Rem alwo pen sabo, rem ei naibo, rem yikokobo wule nenbo. Rem agerbo tatame remne tame kwuyebo, rem kerebo suma wen sewurbo. Opkap kulkene eilikene wule yaper saper etemri sigowkke pulautene.

30 Rem awosein awosein piswayen hakparbo. Rem God rene peiktame tebo, rem mangure tebo, rem remri sig kworer bukre webo. Rem metkereke yaper wos ager etemri wuribaike habon nenbo. Rem nawoha remri suma nasweibo.

³¹ Remri wuribai yaperwai. Rem teiktem tuma be nenbo. Rem yentakene nawohakene remne pap be yewobo, rem agerbo tatame remne pap be metbo.

³² God Reri Tuma op webo. Wule yaper nenbo tatame remne an pen sate. Er yaper nenbo tatame rem etop mettene, rem God reri wule som biragyen yaper wos som nenbo. Etopwou bo. Rem agerbo tatame remri nenbo yaper wos lan kirkir tebo.

2

God re tatame remne tuma nente wule et sagunate tetane.

¹ Kem agerbo tatame remne tuma webo tatame, an kemne webo. Kem remne tuma kebese be wete. Kem kap op habote, kem wule yaper be nenbo. Metye. Kem agerbo tame remne tuma webo, kerem mere kem opkap wule yaper kirkir nenbo. Eker kem kworer tuma kirkir webo.

² Nem mettene, wule yaper nenbo tatame remne God re tuma nenen yaper sein nenbo.

³ Kem agerbo tatame remne tuma nenbo, kerem, kem wule yaper kirkir nenbo. Kem map habobo, God re kemne tuma be nente? Re agerbo tatame etemnewou tuma nenen yaper sein nente? Yehow. Re kemne kirkir tuma nente tetane.

⁴ God re kemne pap meten kemne eipyе sein be pete. Kap, kem rene piswayen hakparbo, rene sewayen sak keyebo? God re selbo, kem wuribai yaper mesegente, kemri nenbo yaper wos pelebitete, eker re kemne som kowen eipyе sein be pete. Opkap kem sanete o be sanete?

⁵ Kem som eger ten wule yaper be pelebitene, eker yaper sein nente wule nugwape nugwape kem kworer putuwbo. God re pap yoken tatame remne se pete yabel tegek tetek, re kemne yaper sein nenen kem mus bukrewai mette tetane.

⁶ Tatame remri nenbokap, God re remne aboyei wulare wulare sein etop nente tetane.

⁷ Rane tatame rem selbo, God re remne heyar nente, re remri sig yenbo wete. Rem selbo, rem heyar somsom temente. Etop selbo tatame rem wule yenbokene yaku yenbokene som nenbo. Op nenbo tatame remne God re potte, rem heyar somsom temente tetane.

⁸ Rane tatame rem kworerwou habobo, rem wule yenbo nasweyen yaper woswou nenbo. Opkap tatame, God re remne pap yoken paku yaper pete tetane.

⁹ God re Juda tatame yaperkene Juda bo tatame yaperkene remne yaper sein nente tetane. Opkap aboyei yaper nenbo tatame rem pap yaperwai meten mus bukre mette tetane.

¹⁰ God re yenbo nenbo Juda tatamekene Juda bo tatamekene remne yenbo sein nente tetane. Re remne heyar nente, remri sig yenbo wete. Re remne pap pultete, rem pap yenbo temente.

¹¹ God reri wule wuriketwou re aboyei tatame remne se pebo.

¹² Juda bo tatame rem Moses Reri Wule be potem, rem be metem. Rem wule yaper nenbo, Moses Reri Wule be habon re remne tuma nenen yaper sein nenbo. Juda tatame rem Moses Reri Wule potem, rem metem. Rem wule yaper nenbo, God re Moses Reri Wulek remne tuma nenen yaper sein nenbo.

13 Tatame rem Moses Reri Wule wanwouke bupo me mette, rem tatame yenbo be tete. Yehow. Tatame rem Moses Rri Wule meten nente, etem-newou God re tatame yenbo wete.

14 Juda bo tatame rem Moses Reri Wule be potem, rem be metmenem. Rane rem etemri wuribaike Moses Reri Wule habon ek tobobo. Opkap, remri nenbokapke rem nemne peterabo, remri wuribai et yenbo.

15-16 Remri opkap nenbo yenbo woske, et nemne peterabo, Moses Reri Wule et remri wuribaike tetane. Etemri wuribaike rem mettene, be wos et yenbo, be wos et yaper. Etemri wuribaike rem kworer op habobo. Ne yenbo wos neny o ne yaper wos neny. Etop tetane, nem mettene, Moses Reri Wule et etemri wuribaike tetane. Op tetane, yuri tete yabel wuri, God re Jisas Krais eterke aboyei tatame remri berasen nenbo wulekene berasen webo kerebo tumakene se pete tetane. Ari wesowbo Tuma Yenbo re etop webo.

Juda tatame rem op habobo. Moses Reri Wule et nemne kwobo kebese labo.

17 Sene an Juda keremne webo. Kem kemri sig nenuwen op webo, nem God eterri tatame. God re tatame remne tuma nente yabelke, Moses Reri Wule nemne kebese kwobo late.

18 Kem op kirkir webo. God reri webokap nem mettene. Moses rene newom Wule nem heyar sanetene. Eker nem wule yenbowou nenbo.

19-20 Kem op habobo. Moses Reri Wule nem purere yenbokene tuma tobo sekene potkeipem, eker God rene yibo kelow nem le si tame remne heyar peterabo. Kerneirke belebo tame remne

nem tuw keran kelow heyar peterabo. Nem purerekene bo tatame remne purere peikbo tame. Nem wor tetane tatame etemne tuma weiwebo. Kem etop habobo.

²¹ Ekeya. Kem agerbo tatame remne God reri wule peikbo. Mapurke kem kworer kirkir be peikbo? Kem agerbo tatame remne op webo. Kem bisi kap ate. Opkap kem berke kirkir bisi abo.

²² Kem agerbo remne op webo. Nar panetene tatame kem muye bisi mare bisi kap yite. Opkap kem berke muye bisi mare bisi yibo. Kem agerbo remne op webo. Kem sukwiye kap wurate. Opkap kem berke berasen sukwiye kiti kirkir yin abo.

²³ Kem kemri sig nenuwen op webo. Nerem, nem God reri wule setene. Opkap, berke kem God reri wule biragiyen reri sig yaper webo.

²⁴ God Reri Siglow tuma op webo.
Kemri nenbo wule yaper Juda bo tatame rem labo, rem God rene tame kwuyen reri sig teitkwunbo.

(Aisaia 52:5)

Mare tumas kutebo wule sekene.

²⁵ Metye. Mare tumas kutebo tame rem Moses Reri Wule heyar sebo, et yenbo. Mare tumas kutebo tame rem Moses Reri Wule biragiyebo, rem mare tumas kutebo tame sekene bo.

²⁶ Juda bo tame remne mare tumas be kutem, rem God reri wule heyar meten nenbo, er tame rem mare tumas kutebo tame sekene tetane.

²⁷ Kem Juda tame, kem Moses reri siglowke basrasem wule tetane. Kem mare tumas kutem tame. Opkap, kem God reri wule biragiye, mare tumas be kutem tame rem God reri wule heyar

semente, rem kemri nenbokap late, rem kemne tuma wete tetane.

²⁸ Tuma tobo gwor. Aboyei mare tumas kuttatene tame rem Juda tame sekene bo.

²⁹ Wuribai yenbokene pap yenbokene tatame etemwou rem Juda tatame sekene. Mare tumas kutebo wule sekene et etemri wuribaikene pap-kene tetane. Moses Reri basrastene Wule remne wuribai yenbo be newobo. Yehow. God Reri Wow re remne wuribai yenbokene pap yenbokene newobo. Opkap tatame remne God re sig bukre webo. More tatame rem remne sig bukre be webo.

3

Wule yaper re wule yenbo be teitkwunte.

¹ Kem map habobo? Juda tame rem be wos tetane, rem Juda bo tame remne teitkwunbo? Kem map habobo? Mare tumas kutebo tame, be wos yenbo remne tebo?

² Aboyei rem yenbo wos nugwapewai tetane. God re reri wulekene reri tumakene Juda remne newon op wem. Kem ari wulekene ari tumakene poten heyar lakerete.

³ Sekenewai, rane Juda rem God Reri Tuma heyar be metbem, rem rene magel taibem. Kem map habobo? Kap, God re remne magel sein taite? Kap, re remkene natebom tuma be nente?

⁴ Bupo sekenewai. God reri wemkap re nente tetane. Aboyei tatame rem tuma yikokobo. God eterwou re sekene tumawou webo. God Reri Siglow tuma op webo.

God, ne anne tuma nenbo, neri wulekene neri

tumakene et sagunatene.

Yike nene tuma nente, ne remne teitkwunte tetane.

(Buk Song 51:4)

5-6 Rane tame rem op webo. Nem wule yaper nenbo, God reri wule yenbo tegek tebo. Eker God re nemne yaper sein nente, re nemne wule yaper ek nente. Sekene bo! Et nowselri tame remri habobokap. Et God eterri habobokap bo. Metye. God re sein nenbo wule sagu be nate wem, re aboyei nowselri tatame remne heyar be se pete wem.

7 Rane tame rem opkap kirkir webo. An tuma yikokobo, opkap God Reri Tuma sekene kwom geike tebo, God re sig bukre ek tebo. Berke God re anne tuma nenbo, anne tame yaper webo?

8 Etop webo tame rem wuribai yaper som op webo. Nem wule yaper nente, God reri wule yenbo tegek tete. Rane tame rem anne tame kwuyen op webo. Pol re etopkap tuma yaper kirkir webo. Opkap tuma yaper webo tame remne God re tuma nente, et yenbo.

Wule yenbowou nenbo tatame be wuri tetane.

9 Kem map habobo? Nem Juda, nem tatame yenbo, Juda bo tatame rem tame yaper? Bupo sekenewai! An kemne kiyi wem. Nem aboyei, Juda tatamekene Juda bo tatamekene nem wule yaper kirkir nenbo.

10 God Reri Siglow tuma op webo.

Wule yenbowou nenbo tatame be wuri tetane.
Buposubuwai.

11 Yike tame wuri re purere yenbo bo.
Yike tame wuri re God rene be sopbo.

¹² Rem aboyei rem God rene magel taikeipem.
 Aboyei rem yaper woswou nenbem.
 Remri yike be wos yenbo be wuri nenbo.
 Buposubuwai.

(Buk Song 14:1-3)

¹³ Remri elemoike webo tuma et tame pen sabo
 tuma.
 Biyir sopo rem tame tan sabokap,
 remri taule rem yikoko tumakene tatame remne
 yaper nenbo tumakene webo.

(Buk Song 5:9; 140:3)

¹⁴ Rem agerbo tatame remne pap yoken suyogu
 wurabo, remne yaper nente webo.

(Buk Song 10:7)

¹⁵ Rem agetage yin tatame remne pen sabo.
 (Aisaia 59:7-8)

¹⁶ Rem mak yibo, rem nugwape wosbas sowen
 tatame remne yaper nenbo.

¹⁷ Agerbo tatamekene heyar me temente wule
 rem be sanetene.

(Aisaia 59:7-8)

¹⁸ Rem God rene be habobo, rene be akbo.

(Buk Song 36:1)

God Reri Siglow tuma etop webo.

¹⁹ Nem mettene. Moses Rene Newom Wule re
 ete Wule kulke tetane tatame remne tuma nenbo.
 Opkap, yike tatame be wuri wete, an God reri
 wule be biragiyebo. Nem aboyei nowselri tatame
 nem God reri wule biragiyebo. God re nemne
 aboyei tuma nente tetane.

²⁰ Tatame rem Moses Reri Wule nente, God re
 remne op be wete, kem tatame yenbo. Yehow.
 Moses Reri Wule nemne peterabo, nem aboyei
 nem Wule biragiyebo tatame. (Buk Song 143:2)

Tatame rem Krais rene omuteke habobo, etemwou rem tatame yenbo.

²¹ Gwopte God re tatame remne tatame yenbo webo wule tegek tem. Et agerbo wule, et Moses Reri Wule bo. Moses Reri Wulekene God Reri Tuma wesowbem tame, rem er yuriri wule siglowke kirkir basrasem.

²² God re tatame remne yenbo webo wule re gwopkap. Tatame rem Jisas Krais rene omuteke habobet, God re remne op wete. Kem ari tatame yenbo. Juda tatamekene Juda bo tatamekene God re remne etopwou nenbo. Eker agerbo kelow bo.

²³ Nem aboyei tatame nem yaper wos nenbo. Eker nem yabel rik pastene God rene mapurke yin late.

²⁴ Op tetane, God re nemne pap meten kwobo lam. Jisas Krais re nemri wule yaperke san teitkwunem. Eterke God re nemne tatame yenbo wen nemne sene potbo. Nem yaku wuri be nenem. Krais eterke God re nemne pap bupo me meten nemri wule yaper poten septim.

²⁵ God re Jisas rene leban re tatame remri nenbo wule yaperke sam. Samke, re remri yaper nen wos eterri nepke God rene kwar pem. Opkap yike tatame rem etop omuteke habote, God re remri wule yaper magelke rasen remne tuma sene be nente. Re etop nenbo, re reri sagunatene wule nemne peterabo. Kiyi temenem tatame rem yaper wos nenbem, God re remne lewouke lan yaper sein agetage be nenbem.

²⁶ Gwopte re remri wule yaper lewouke be labo. Re reri sagunatene wule nemne op peterabo. Re Jisas rene omuteke habobo tatame etemnewou

tuma sene be nente tetane.

²⁷ Nem Moses Reri Wule nente wem, God re nemne tatame yenbo wete wem. Nem Jisas rene omuteke habobo, eker God re nemne tatame yenbo webo. Eker nem kworer mapurke gabote.

²⁸ Nem sanetene. Jisas rene omuteke habobo tatame etemnewou God re wete, kem tatame yenbo. Moses Reri Wule sebo tatame remne God re be wete, kem tatame yenbo.

²⁹ Kap, God re Juda tatame etemri Godwou o? Kap, re Juda bo tatame etemri Godwou o? Yehow. God re Juda tatamekene Juda bo tatamekene etemri God.

³⁰ God re wuriwou tetane. Re Juda tatamekene Juda bo tatamekene remri Jisas rene omuteke habobokap late. Late, re remne op wete, kem ari tatame yenbo.

³¹ Kap, Jisas rene omuteke habobo wule re Moses Reri Wule teitkwunbo? Buposubuwai. Nem Moses Reri Wule sebo.

4

God re op wem. Abraham re tame yenbo.

¹ Abraham re nemri warege. Re berke nenbem, re tame yenbo tem?

² Abraham re wule yenbo nente wem, re reri sig kworer bukre wete wem. Abraham eter nenbem wule yenbo God re lamke, re rene tame yenbo be wem.

³ God Reri Tuma op webo.
Abraham re God rene omuteke habobem,
eker God re rene tame yenbo wem.

(Stat 15:6)

⁴ Tame rem yaku nenbo, rem tokwo potbo. Potbo tokwo nem op be webo, rem bupo me potbo. Yehow. Rem yaku nenbok rem tokwo ek potbo.

⁵ Kap, tatame rem be wos nente, God re remne tatame yenbo wete? Rem God rene omuteke habote. Rem yaku bukre nenen wule yenbowou nente be habote. Etop habobo tatame God re remri yaper nen wos magelke rasen sene be habote. Re opkap tatame remne tatame yenbo webo.

⁶ Devit re kiyi etopkap wem. Reri wem tobo gwor. Tatame rem God rene omuteke habote, God re remri nenbo wule yaperkene wule yenbokene be habote. Re remne tatame yenbo wete, tatame rem okbop ten metekwaste.

⁷ Devit re op wem.

Tatame remri yaper nen wos God re poten septin
remne tuma sene be nente,
er tatame remkene okbop
ten boteyatete.

⁸ Tame wuri reri nenbem wule yaper,
Keryen Yen God re magelke rasen sene be habote,
er tame re okbop ten boteyatete.

(Buk Song 32:1-2)

⁹ Devit re okbop ten basrasem. Kap, mare tu-
mas kutem tame etemwou rem opkap okbop ten
boteyatete? Yehow. Mare tumas be kutem tame,
etem mere rem opkap okbop ten boteyatete. God
Reri Siglow tuma op webo.

Abraham re God rene omuteke habobem,
eker God re rene tame yenbo wem.

(Stat 15:6)

10 Er wos makapke tem? Abraham re mare tumas kutemenem o be kutemenem? Re mare tumas kiyi be kutemenemke, God re rene op wem, ne tame yenbo.

11 Kiyi Abraham re God rene omuteke habom, yuri re kworer mare tumas kutem. Er mare tumas kutebo wule et nemne op peterabo. Abraham re God rene omuteke habobem, God re rene wem re tame yenbo. Eker Abraham re aboyei God rene habobo tatame etemri warege. Mare tumas be kutem tame, rem God rene omuteke habobo, God re remne tame yenbo webo. Abraham re etemri warege.

12 Etemwou bo. Mare tumas kutetene tame remne, God re webo, rem tame yenbo. Abraham re mare tumas be kutemenem, re God rene omuteke habobemkap, mare tumas kutetene tame rem etopkap kirkir habobo, etopkap tatame, Abraham re etemri warege mere.

God re rene omuteke habobo tatame remkene tuma teiktem.

13 God re Abraham rene tuma teikten op wem. An nene nereri gurnan sokonan yen kemne aboyei nowsel newote tetane. God re be habom, Abraham re be wule be semenem. Abraham re God rene omuteke habobemke, eker God re rene tame yenbo wen rene er tuma eker teiktem.

14 Wule sebo tatame etemwou rem God Reri Tuma teiktem wos potte wem, God rene omuteke habobo tatame remne teiktem tuma et sekene be tete wem.

15 Nem mettene. God re wule biragiyebo tatame remne pap yoken yaper sein nenbo. Wule be

temente wem, tatame rem wule be biragiyete wem.

¹⁶ God rene omuteke habobo wule God re Abraham rene tuma ek teiktem. Opkap Abraham re neremri waregekap, nem eterri gurnankap tetane. God reri teiktem tuma re Abraham eterri gurnan sokonan aboyei remne nente tetane. Wule sebo tatame etemnewou bo. Abraham reri God rene omuteke habobem wulekap tobobo tatame remne God re kirkir tuma teiktem.

¹⁷ God Reri Siglow tuma op webo.

God re Abraham rene op wem.

Ne nugwape nowselri tatame remri warege tete.

(Stat 17:5)

Abraham reri omuteke habobem God, eter, re wem, Abraham re neremri warege. Re sam tatame remne wow sene newobo God. Re webo, be temente wos op tete. Reri teiktem tuma re nente tetane.

¹⁸ Abraham re wuribai pes tebo wule teitkwunbem, re God reri wem teiktem tuma omuteke-wai som habobem. Eker Abraham re nugwape nowselri tatame etemri warege tem. God Reri Siglow tuma op webo.

Abraham, neri gurnan sokonan yen rem sowkap nugwapewai tete tetane.

(Stat 15:5)

Op wem tuma re sekene tem.

¹⁹ Abraham re kerwai temenem, reri nabe tame letpeisri ok (100) tete nenbem. Reri wesom et sabo tameri wesomkap, aboyei nige nagem. Reri ta, Sara te yen game a ta. Etop temenem, re pap yaper be tem, re God reri wem tuma omuteke som habon etop kowmenem.

²⁰ Re wuribai pes be tem. Re God reri wem tuma omuteke som habobem, re kitimena poten God rene pir wen reri sig yenbo webem.

²¹ Re op habobem. God reri kitimena et sikabewai. Eker reri wemkap, re etop nente tetane.

²² Opkap God re Abraham reri rene omuteke habobem wule lan op wem. Re tame yenbo.

²³ Et basrastene tuma, ‘re ari tame yenbo’, et tuma re Abraham eternewou be wem. Yehow.

²⁴ Re neremne mere kirkir wem. Nem God rene omuteke op habobo. Re nemri Haneyen Jisas rene sele meike nenewayen wow sene newom. Eker re nemne reri tatame yenbo kirkir webo.

²⁵ God re nemri wule yaper poten septite habomke, rem Jisas rene pen sam. God re remne be sewayem. God re nemne tatame yaper sene be wete habom. Re nemne eterri tatame yenbo wete habom. Eker re Jisas rene sele meike nenewayen wow sene newom.

Nem Krais eterke sam. Nem eterke pow tem.

(Sapta 5–8)

5

God re nemne op webo. Kem ari tatame yenbo.

¹ Nem God rene omuteke habobo, eker re nemne tatame yaper sene be webo. Re nemne reri tatame yenbo webo. Etop tem, neremri Haneyen Jisas Krais eterke nem God rekene heyar tetane.

² Jisas re nemne God rene omuteke habobo wule peteram, eker God reri pap meten kwobo labo wule nem sanetene. Opkap nem God eter tetane

yabel rik pasrastene kwomke yin tete, nem okbop tebet.

³ Etopwou bo. Be wos yaper nemne tete, nem etop kikkir okbop tebet. Berke nem etop okbop tebet? Nem mettene, wos yaper nemne tete, nem kitimena poten taskurte.

⁴ Nem taskurte, God re nemne metekwaste. God re nemne metekwaste, nem rene omuteke som habon heyar kowbet.

⁵ Nem heyar kowte, nem pap yaper be tete. Yehow. Nem mettene, God re Eterri Wow nemne newom. Eterri Wowke re nemne pap yewobo.

⁶ Nem kitimena be temenem, nem kworer kebese be kwobo lam, Krais re nemne kwobo lan sam. God eter wem yabelke, re aboyei wule yaper nenbo tatame nemne kwobo lan sam.

⁷ Tuma sekene. Yike tame be wuri re wule yaper be wuri nenbo tame rene kwobo lan sate. Kap, rane tame rem tame yenbo rene kebese kwobo lan sate.

⁸ Metye. Nem tatame yenbo bo. Nem wule yaper som nenbemke, Krais re nemne kwobo lan sam. Opkap God re nemne op peteram, re nemne pap sikabewai metem.

⁹ Krais eterri nepke God re nemne tatame yaper sene be wete. Etop tetane, nem sanetene, Krais re nemne kwobo som labo, God re nemne pap be yoken tuma be nente tetane.

¹⁰ Kiyi nem God reri peiktame temenem, reri Yen re samke, nem reri nowu tem. Gwopte nem reri nowu tetane, Krais re nemne kwobo som labo. Re pow tem, eker eterke nem pow tete tetane.

¹¹ Etopwou bo. God re wemke, nemri Haneyen Jisas Krais re God rene kwar pem, eker God re nemne nowu webo. Etop tetane, nem God rene okbop ten boteyabo.

Adam eterke tame sabo wule tem. Jisas eterke tame pow tebo wule tem.

¹² Kiyiri tame wuri re yaper wos nenbem wule tobotam. Re wule yaper nenem, eker re sam. Opkap, tame sabo wule kirkir tem. Etop tetane, aboyei tatame rem sabo. Rem wule yaper sebo, eker rem ek sabo.

¹³ God re Juda tatame remne reri Wule be newomenem, nowselri tatame rem wule yaper nenbem. Reri Wule be newomenem, eker re tatame remri nenbem yaper wos be basrasem.

¹⁴ Adam re temenem yabelke tobotan yin Moses re temenem yabelke tem, aboyei tatame rem sam. Adam re God Reri Tuma biragiyemkap, tame rem be biragiyem, rem kirkir sam.

Adam re wule wuri tobotamkap, yuri tem Tame, re agerbo wule wuri kirkir tobotam.

¹⁵ God reri pap meten kwobo labo wule, et kena. Adam reri tobotam wule yaper, et kena. Tame wuri, Adam, re wule yaper nenemke, aboyei tatame rem sabo. Op temenemke, God reri pap meten kwobo labo wule re tame sabo wule teitkwunbo. Jisas Krais re er wule nemne petetam. Eterke, God re nugwape tatame remne eterri tatame yenbo webo.

¹⁶ Adamkene Godkene repri wule kena kena. Adam re yaper wos wuri nenem, sene God re tatame remne tuma nenen yaper sein nente webo. Krais re tatame remne kwobo lan samke, God re

tatame remri wule yaper nugwape poten septin
remne tatame yenbo webo.

17 Et sekene. Tame wuri re wule yaper nenemke, aboyei tatame rem tame sabo wuleri kulke tetane. Sene tame wuri, Jisas Krais, re tame sabo wule teitkwunem. Yike tatame rem God eterri pap meten kwobo labo wule omuteke habote, God re remne tatame yenbo wete. Krais eterke rem pow ten wule yaper kebese teitkwunte.

18 Opkap, tame wuri, Adam, re wule yaper wuri nenemke, God re aboyei tatame remne yaper sein nente wem. Sene tame wuri, Jisas Krais, re wule yenbo nem, God re nemne tatame yenbo wete, nem pow tete.

19 Tame wuri, Adam, re God reri tuma nasweyemke, aboyei tatame rem wule yaper nenbo tatame tem. Etokkap, tame wuri, Jisas Krais, re God reri tuma heyar meten nem, aboyei tatame rem God reri tatame yenbo tete.

20 Yuri tatame rem God reri Wule potemke, rem wule yaper nugwape sene nenbem. Wule yaper nugwape tebemke, God reri pap meten kwobo labo wule re nugwapewai tebem.

21 Tame sabo wule et yaper nenbo wuleri kulke tetane. Etokkap, yenbo nenbo wule et God eterri pap meten kwobo labo wuleri kulke tetane. Etoktetane, Haneyen Jisas Krais eterke God re nemne pap meten kwobo labo, re nemne tatame yenbo webo, eker nem heyar somsom temente tetane.

6

Nem Krais eterkene sam.

¹ Opkap tetane, nem berke nente? Kap, nem yaper wos som nenbet, opkap God re nemne pap som meten kwobo labet? Yehow!

² Nem op be nente. Nem sam tamekap, nem wule yaper sene be nenbo. Nem wule yaper mapurke som nente.

³ Kem mettene. Nem Krais rekene temenen rem nemne okke tirmunen nenewayete. Opkap nem eterkene kirkir sam.

⁴ Rem nemne okke tirmunem, nem Krais eterkene san pertayem. Op nenem, Apiy God eterri kitimena sikabewaike re Krais rene sele meike nenewayem, re pow tem. Eker nem pow kirkir ten nem tatame ager tem.

Krais re pow tem, nem eterke kirkir pow tete.

⁵ Nem Krais eterke tetane, re sam, nem eterkene sam. Rene God re nenewayen wow sene newom, re sene wayen yim. Opkap nerem mere, God re nemne nenewayen wow sene newote, nem sene wayen yite.

⁶ Nem sanetene. Krais re kwuremenem mek sam, nemri kiyiri wuribai eterkene kirkir peikkeren sam. Opkap, nemri wuribaike temenem wule yaper kirkir sam. Eker, nem wule yappri kulke sene be tetane.

⁷ Tatame rem sate, rem wule yaper sene be nente.

⁸ Sekene. Nem Krais eterkene sam. Eker nem omuteke op habobo, eterkene nem pow kirkir tete.

⁹ Nem sanetene. God re Krais rene sele meike nenewayen wow sene newom, eter re sene be sate. Tame sabo wule et rene sene be teitkwunte.

10 Re samke, eker wule yaper et rene mapurke teitkwunte. Gwopte re pow tetane, re God eterkene heyar sitene.

11 Etop tetane, kem op habote. Kem Krais eterkene sam, eker wule yaper et kemne mapurke teitkwunte. Sene kem op habote. Krais Jissas eterke, kem God rekene heyar temente.

12 Yaper nenbo wule et kemri wuribai sene mane teitkwunte. Kem keremri kiyiri wuribai yaper sewaite.

13 Kemri let tewokene wesomkene yaper wos mane nente. Kem sam tamekap sene pow tem, eker kemri wuribaikene wesomkene kem God rene newote. Opkap kem reri wule yenbo nenbet.

14 Kem God reri pap meten kwobo labo wuleri kulke tetane. Wule yaper et kemri keryen yen be tetane. Kem tamek nenem wule reri kulke be tetane.

Nem wule yenbo nenbo tatame.

15 Nem tamek nenbo wuleri kulke be tetane, sene nem berke nente? Nem God eterri pap meten kwobo labo wule kulke tetane, kap, nem yaper wos nente o? Yehow. Nem yaper wos sene be nente.

16 Kap, kem op mettene? Kem kirkir wen tame wuri reri kulke tete, kem reri yaku bupo nenbo tame tete. Opkap, kem wule yaper reri kulke tete, kem sate. Kem God reri kulke ten reri tuma mette, kem reri tatame yenbo tete.

17 Sekene. Kiyi kem wule yaper reri kulke temenem. Sene rem kemne God Reri Tuma sekene peikbem, kem er tuma omuteke meten heyar

nenbo. Op tetane, nem God rene wese nugwape abo!

¹⁸ Kiyi yaper nen wule kemne peikrasmenem. God re kemne saukrasem, kem reri wule yenbo nenbo tatame tem.

¹⁹ Kem wor tetane. Kem welepe be metbo, eker an nugwape tamek webo tumakap kemne webo. Kiyi kemri wesomkene wuribaikene yaper wuleri kulke wuren temenem, kem metkerekere yaper saper wos nenen negwobem. Kem wule yaperwou nenen reri yaku bop nen tatame temenem. Gwopte kem kemri wesomkene wuribaikene yenbo wuleri kulke wuren tete. Kem etop nente, kem yenbo nen wuleri yaku nen tatame tete. Opkap kem God eterri yenbowai tatame temente.

²⁰ Kiyi kem yaper nen wuleri kulke temenem, kem yenbo nen wuleri kulke be temenem.

²¹ Gwotepte kem kiyi nenbem wule yaper sene habote, kem sebera yabo. Er wule yaperke kem tokwo yenbo be potem. Wule yaper reri tokwo et tatame rem sabo.

²² Kiyi, yaper nen wule kemne peikrasmenem. God re kemne saukrasem, kem eterri wule yenbo yaku nen tatame tetane. Op tetane, kem tokwo yenbo pes potem. Wuri, et kem God eterri yenbowai tatame tetane. Peswe, et kem heyar somsom temente tetane.

²³ Yaper nenbo wule reri newobo tokwo et tatame rem sabo. God re bupo newobo tokwo et tatame rem neremri Haneyen Krais Jisas eterkene heyar somsom temente tetane.

Gwopte nem wuribai ager ten yaku yenbo nenbo.

¹ Ari gesmase. Kap, kem Moses Reri Wule op mettene? Tatame rem kelpe som temente, rem er wuleri kulke temente. Tatame rem sate, rem wuleri kulke be temente.

² Opkap tetane. Moses Reri Wule op webo. Tame re le kelpe temente, reri ta te er tame rekene temente. Tame re satek, te er tame yibo wuleri kulke sene be temente.

³ Teri tame re le kelpe som temente, te agerbo tame rene yite, te yaper wos nenbo. Rem tene mare bisi yibo ta wete. Teri tame re satek, te er tame yibo wuleri kulke be temente. Te agerbo tame rene yite, rem tene mare bisi yibo ta be wete.

⁴ Ari gesmase, kem etopkap tetane. Kem Krais eterri wesom. Krais re sam, kem eterkene sam. Kem sam, kem Moses Reri Wule kulke be tetane. God re sele meike nenenwayem Tame eter, kem eterri tatame. Sene kem God eterri yaku yenbo nenbo.

⁵ Kiyi nem wuribai yaper temenem, Moses Reri Wule nemne yaper nenbo wos seilabem. Nemne seilabem, nem wesomri metkereke yaper wos nenbem. Etop nenbo tatame rem sabo.

⁶ Kiyi nem Moses Reri Wuleri kulke peikrasmenem. Nem Krais eterkene sam, God re nemne saukrasem. Gwopte nem Moses Reri Wuleri kulke be tetane. Nem kiyi basrasmenem wuleri kulke be tetane. Yehow. Nem God Reri Wowri kulke tetane. Et wule ager.

Yaper wos nenbo wule nemne yaper nenbem.

⁷ Nem webo, Moses Reri Wulek yaper nenbo wos nemne seilabo. Etop tetane, rane tatame rem op webo. Moses Reri Wule et wule yaper. Yehow. Wule et yaper bo. Er Wule re anne yaper nen wos peteram. Er Wule reri tuma wuri op webo. Kem agerbo tameri wos mane ayekutete. Wule re etop be wem, an be habon ayekutete.

⁸ Wule re nemne webo tuma, wule yaper re kelow lan ari wuribaike tem. Eker an mekereke wos ayekutebem. Wule re be temente wem, yaper nen wos re kirkir be temente wem.

⁹ An God reri wule be metmenem, an habobem, an heyar temenem. Yuri an er wule reri tuma metemke, yaper nen wos re kitimena poten anne teitkwunem.

¹⁰ Anne teitkwunem, God re wem, an sam. Wule reri yaku et tatame remne kwobo lan rem pow tete. Wule re anne etop be nenem. Wule re anne pen sam.

¹¹ Opkap yaper nen wule re anne pen sate kelow lam. Moses Reri Wuleri letke wule yaper re anne me yikokon pen sam.

¹² Etop tetane, Moses Reri Wule et God eterri wule yenbowai. Wule re nemne nente webo tuma wulare wulare, et tuma yenbosubuwai, tuma yaper bo.

¹³ An berke wete? An sate, er Wule yenbo re anne etop nenem o? Yehow. Wule yaper re anne pen sam. Wule yenbori letke wule yaper re anne pen sam. Opkap, wule yaper reri nenbokap re tegek tem. Moses Reri Wuleri tumake nem op mettene. Yaper nenbo wule et wule yapersubuwai.

Nem wule yaper kulke tetane.

¹⁴ Nem sanetene, Moses Reri Wule et God eter wem wule. Aren, an more tame. An wule yaper reri kulke tetane. An reri yaku bop nenbo tame tetane.

¹⁵ Aren nenbokap an be sanetene. An wule yenbo nente selbo, an be nenbo. An wule yaper nente muwebo, an som nenbo.

¹⁶ Aren muwebo wos an etop nenbo. Op nenbo, an kirkir op webo. God reri wule et yenbo.

¹⁷ Opkap aren, an yaper wos be nenbo. Yehow. Arenke tetane wule yaper an eker nenbo.

¹⁸ An yenbo wos nente selbo, an kebese be nenbo. An more tame. Ari wesomkene wurib-aikene yaper. An yenbo wos mapurke nente?

¹⁹ An yenbo wos nente selbo, an op be nenbo. An yaper wos be nente selbo, an yaper wos ek nenbo.

²⁰ Aren muwebo wos an etop nenbo. Opkap, aren, an yaper wos be nenbo. Wule yaper re arenkene tetane, an yaper wos nenbo.

²¹ Aren nenbo wule gwokap. An wule yenbo nente selbo, an wule yaperwou nenbo.

²² Metye. Ari wuribaike ari papke an God eterri Wule okbop ten boteyatebo.

²³ An sanebo, agerbo wule re ari wesomkene tetane. God reri wule re arenkene tetane, re ari wesomke tetane wule rekene ei naibo. Ei naibo, ari wesomke tetane wule yaper re ari wuribai yenbo rene teitkwunbo. Eker an wule yaper nenbo.

²⁴⁻²⁵ An wiysage ten nenbo wule gwokap. Ari wuribai an God eterri wule nente selbo. Ari wesom an wule yaper nenbo.

Pap metbo, an pap yaperwai metye! Ari wesom wule yaper som nenbo, an sate nenbo. Yike anne

piskar potte, an pow tete? Apiy God. Setate! Neremri Haneyen Jisas Krais eter re etop nente tetane.

8

Jisas re neremri yaper nen wos poten septim, re God Reri Wow nemne newom.

¹ Etop tetane, Krais Jisas eterkene tetane tatame, God re nemne tuma be nente.

² Nem Krais Jisas eterkene tetane, nem God Reri Wowri wule kulke kirkir tetane. Etop tetane, nem pow sekene tem, nem yaper wos nenbo wulekene tame sabo wulekene repri kulke sene be tete.

³ Nem kitimenakene bo more tatame, nem Moses Reri Wule nenlaweyem. Opkap Moses Reri Wule nemri wuribai yaperkene yaper nen woskene teitkwunlaweyem. Eker God eter re nemri wuribai yaperkene yaper wos nen wulekene op teitkwunem. Re reri maime Yen rene werasen yam, re neremkap more tame tem, re wule yaper teitkwunkeipem.

⁴ God re etop nenemke, sene nem wuribai yaper sene be nente. God Reri Wow eter webokap nem etop nenbo. Opkap nente, nem Moses Reri Wule webo tuma yenbo nem heyar sete.

⁵ Wule yaper nenbo tatame remri wuribai et wesomri kulke tetane. God Reri Wowri tuma meten nenbo tatame, remri wuribai et God Reri Wowri kulke tetane.

⁶ Wesomri kulke tetane tatame rem sate tetane. God Reri Wowri kulke tetane tatame rem pap yenbo ten heyar somsom temente tetane.

7 Wesomri kulke tetane tatame rem God eterri peiktame. Rem God eterri wule be nenbo. Rem kebese be nenbo.

8 Wesomri wule nenbo tatame remne God re be metekwasbo.

9 Kerem, kem wesomri wule sene be meten nenbo. Kem God Reri Wowri tuma meten nenbo. Reri Wow re kemne gureretene. Krais Reri Wow be gureretene tatame, rem Krais eterri tatame bo.

10 Kem Krais eterkene tetane tatame, kiyi kem yaper wos nenbem, opkap kemri wesom et sate tetane. Kem Krais eterkene tetane tatame, God re kemne tatame yenbo wem, opkap kemri wow heyar somsom temente tetane.

11 God Reri Wow re Jisas rene sele meike newayen rene wow sene newom. God Reri Wow re kemne gureretene, re Krais rene nenemkap kemne etop kirkir nente. Re keremkene temente, re kemri more wesom yemu sene newote tetane.

God Reri Wow re nemne gurerete, nem God reri yen tete.

12 Ari gesmase, nem yaku tetane. Nemri kiyiri wuribai yaper mane nente.

13 Kem wuribai yaper habon nente, kem sate, kem wow sene be potte. God Reri Wowke kem yaper nen wos pen sate, kem heyar somsom temente.

14 God Reri Wow reri tuma meten tobobo tatame, etem rem God reri yen.

15 God re Reri Wow nemne newom, nem be wos be wos be akbo, yaku bop nenbo tatame be tem. Yehow. God re Reri Wowke nem God reri yen tebo. Eterke nem God rene op tebo. Aba, Ari Apiy.

16 God Reri Wowkene nemri wuribaikene nem kirkir op webo. Nem God reri yen.

17 Nem God reri yen, opkap God re reri tatame remne yenbo nente teiktemkap, re nemne kirkir nente tetane. Re Krais eterne nenbemkap nem eterkene kirkir potte. Nem Krais eter metbem muskap mette, nem eter potem sig bukrekap, reri yabel rik pasrastenekap nem kirkir potte.

Yuri nem Hevenke heyarsubuwai temente tetane.

18 An omuteke op habobo. Yuri God re nemne heyarsubuwai nentekap et bukrewai. Gwopte nem mus metbo, yaper tebokap et eisow. Rep kena kena tetane.

19 Mena amena, om ap, aboyei wos God re nem, rem pap teten kowbo. God re reri yen remne aboyei tegek tete wete, rem etop kowtene.

20 Gwopte God reri nem wos aboyei rem san kupa tebo. Etemri wuribaike be san kupa tebo. Yehow. God re op wem. Aren nem wos rem san kupa tete. Yuri an remne sene heyar nente. Op wem.

21 God re wete yabelke, reri nem wos re remne re saukraste. Sabo wule et remne sene be keikerete. God re reri yen remne saukraste, remne yenbosubuwai nentekap re remne etop kirkir nente.

22 Nem mettene, God eter kiyi nenen temenem wos, gwopte tetane wos mere, rem mus meten kirabo. Ta te yen warwiyo metbo muskap rem etop metbo.

23 Etemwou bo. Nerem mere nem mus meten kirabe. God Reri Wow nem potem, et God re nemne kiyi newote woskap. Re nemne reri yen

sekene ten nem wesom yenbo potte. Opkap nem kirkir kowen kirabo.

²⁴ Nem omuteke habobo, eker God re nemne sene potem. Nem omuteke habobo wos lek late, nem er wos omuteke sene be habote. Metye. Tame reri omuteke habobo wos re potem, re er wos sene mapurke taskuren kowte.

²⁵ Nem lek be latene wos omuteke habote, nem som taskuren er wos heyar kowtene.

²⁶ Nem kitimenakene bo, eker God Reri Wow re nemne kwobo labo. Nem be mettene, nem God rene be wos wemette. Opkap God Reri Wow re neremri mus metbo tuma God rekene omuteke wemetbo.

²⁷ God re nemri wuribaikene papkene latene, eker re Reri Wowri wuribai kirkir sanetene. God Reri Wow re God reri wuribai tobon nemne kwobo late, omuteke ek wemetbo.

²⁸ God re wepoten sene potbo tatame, rem God rene pap yewobo. Be wos yenbo o be wos yaper remne tete, God re eter woske remne heyar nenbo. Nem etop sanetene.

²⁹ God re reri tatame remne kiyi kenen op wem. Kem Ari Yen eterkap tete. Opkap, Reri Yen re nugwape nugwape tatame remne naregesi webo.

³⁰ God reri kenem tatame re remne tem. Re remne eterri tatame yenbo wem. Re remne tatame yenbo wen remne op wem. Kem arenkene heyarsubuwai temente.

God re Jisas Krais eterke nemne pap som yewobo.

³¹ God re nemne etop nenbo, sene nem berke wete? God eter re nemne kwobo labo, agerbo tame rem nemne mapurke teitkwunte.

³² God re Reri Yen wuriwou rene op be wem. Ne remne mane kwobo lan sate. Yehow. Re rene werasen yan nemne kwobo lan sam. Re Reri Yen nemne newom, opkap re nemne aboyei wos kirkir newote tetane.

³³ God re reri kenem tatame remne tatame yenbo wem. Opkap, yike remne tuma kebese nente? Yehow.

³⁴ Opkap, yike remne tatame yaper wete? Krais eter? Yehow. Krais Jisas re etemri yaper nen woske sam. God re rene sele meike nenenwayen wow sene newom. Re God eterri let mame yok-wok sitene. Re God rene omuteke wemetbo, God re nemne kwobo late.

³⁵ Krais re nemne pap som yewobo. Be wos wuri rene kebese be sewaite. Wos yaper nemne tete, o nem mus bukre mette, o tame rem nemne yaper nente, o nem a kwoi site, o nem wos heiksete, o nem yaper tete, o nem sate, Krais re nemne pap som metbo.

³⁶ Sekene. Opkap wos yaper nemne tebo. God Reri Siglow tuma op webo.

Nem nene omuteke habobo tatame,
opkap, agerbo tame rem nemne kwokwos
kwokwos pen sabo.

Por wale remne pen sate nenbokap, rem nemne
etop nenbo.

(Buk Song 44:22)

³⁷ Ekeya. Krais re nemne pap som yewotene, eker mapkap mapkap wos nemne tete, eterke nem er wos teitkwunkeipte tetane.

³⁸ Re nemne pap som yewotene. Eker an omuteke op habobo, be wos wuri rene be sewaite. Nem

temente o nem sate, reri kwomri tame, o kitimenakene omugambo, o gwopte tetane wos, o yuri temente wos, o metkereke kitimenakene wos, rem rene mapurke sewaite.

³⁹ Ikyewai tetane wos, o uweiwai tetane wos, o agerbo agerbo tetane wos, rem God rene be se-waite. God re neremri Haneyen Jisas Krais eterke nemne pap som yewobet tetane.

God re Israel remne nenbemkap Pol re wesowem.

(Sapta 9–11)

9

Pol re Israel tatame remne pap metem.

¹ An Krais eterri. An tuma sekene webo. An tuma be yikokobo. An God Reri Wowri kulke tetane, eker ari wuribai re anne kirkir webo, an be yikokobo.

² An pap yaperwai sekene teye. An ari tame beig remne som op habo op habobo.

³ An omuteke selbo, ari tame beig rem Krais rene omuteke habote. Opkap, Krais re anne kirkir wete wem, an reri tatame pelebeten ari tame beig rem ari emi potte wem. An God reri pap yokbo wuleri kulke tete wem, God re remne potte wem. An etop habobo.

⁴ Israel tatame rem God eterri tatame. Re remne reri yen webo. Reri yabel rik pasrastene kitimena, re remne peteram. Re remkene tuma natobobem. Re reri wule remne newom. Rem rene lom yokwote wule sekene re remne peteram. Re remne teiktebem tuma re remne newom.

⁵ Remri warege rem keryen yen bukre. Krais re more tame tem, eter mere re etemri wuri. Aboyei wos God eterri kulke tetane. Aboyei tatame rem reri sig yenbo bukre som webet. Et sekene.

God re Israel remne nenbemkap, Pol re wesowem.

⁶ Kiyi God re Israel tatame remne op wem. An kemne kenem, kem areri tatame. Gwopte nem labo, rane Israel rem God reri tatame be tem. Nem berke wete? God reri wemkap re be nenem o? Yehow. Nem etop be wete. Nem op webo. Aboyei Israel rem God eterri tatame sekene bo.

⁷ Abraham reri gurnan sokonan aboyei rem God reri yen bo. Kiyi God re Abraham rene tuma op teiktem.

Aisak eterke ne nugwape nugwape gurnan sokote.

(Stat 21:12)

⁸ Tuma tobo re gwop. Aboi Abraham eterri yen rem God reri yen bo. Yehow. God re Abraham rekene tuma teiktem yen, etemwou rem God reri yen.

⁹ God re Abraham rene tuma op teiktem.

Aren weye yabel, an sene yate.

Sara te tauryen ek wurte.

(Stat 18:10)

¹⁰ Op tem, yuri Rebeka te taureyen pes war-wiyem. Repri ha re neremri warege Aissak.

¹¹ God eterri wuribaike re wete, tatame rem eterri tatame tete. Re be wete, rem reri tatame be tete. Opkap re reri wuribaiwou nenemke, re taureyen wuri kiyi kenem. Yen repne be war-wiyemem, rep yenbo wos o yaper wos be wuri

nenmenem. Yehow. God re eterri wos nenem, re taureyen wuriwou kenem.

¹² Re nawot Rebeka tene op wem.
Lake re mase reri yaku nen tame tete.

(Stat 25:23)

¹³ God Reri Siglow tuma op webo.
Jekop re mase, an eterne pap yewote.
Iso re lake, an rene pap be yewote.

(Malakai 1:2-3)

¹⁴ Nem berke wete? God reri nenbo wule yaper o? Yehow. Yaper bo.

¹⁵ God re Moses rene op wem. An tame wuri rene pap mette, ankene mette. An ta wuri tene heyar nente, ankene nente. Et areri wos.

¹⁶ Nem op sanete. Tame re selbokap o re nenbokap God re rene be kenebo. Yehow. Eterri wuribaike re ta o tame wuri heyarte o be heyarte.

¹⁷ God Reri Siglow op webo. God re Isipri keryen yen rene op wem.

Aren wemke, ne keryen yen bukre tem.
Nerenke an ari kitimena bukre tatame remne peterate.

Nerenke rem ari sig aboyei kwomke kwomke mette.

(Kisim Bek 9:16)

¹⁸ Op tem, nem mettene, God re tame wuri rene pap mette, rekene pap mette. Re tame wuri rene wuribai ager newote, rekene etop newote.

¹⁹ An habobo, kemri wuri re anne op wemette. Tame rem God reri wemkap etopwou nenbo, God re remne ker mapurke raste? Re Keryen Yen God, eker nem rene mapurke nasweite?

²⁰ Ari tame nowu. Ne yike, ne Keryen Yen God rene sewaite, re opkap wule kap nente? Tame

re ou rasbo, er ou re ou rasbo tame rene op be wemetbo.
 Mapurke ne anne gwopkap nenye? Yehow.
 Re op be wemetbo.

(Aisaia 29:16)

21 Ou rasbo tame re eterri purerek etop nenbo. Re ou sel poten ou pes nente, ou wuri et miktou, wuri et ou towbo ou. Et ou rasbo tame eterri wos.

22 God eter mere, re etopkap nenbo. Re pap yokbem tatame remne pik pete nenem. Re reri pap yokbo wulekene reri kitimena bukrekene remne peterate habom. Sene re remne pap meten eipybe pem.

23 Opkap, re reri yabel rik pasrastenekap tatame remne kirkir peterate selem. Eker re reri pap metbo tatame nemne kiyi heyarem, re reri yabel rik pasrastene wule yenbo nemne ek newobo.

24 Nerem, nem er tatame. God re nemne wepoten heyar nente wem. Rane nem Juda tatame. Rane nem Juda tatame bo.

25 God Reri Tuma wesow tame, Hosea, reri op basrasem siglowke God re op webo.

Tatame rem ari tatame be temenem,
 sene an remne op wete.

Kem areri tatame.

An remne pap be yewom tame beig,
 sene an remne op wete.

Kem areri meseke mogulri.

(Hosea 2:23)

26 Remri temenem emik an remne op wem.

Kem areri tatame bo.

Eter emik an remne sene op wete.

Agerbo tatame rem kemne wete,
 kem somsom tetane Keryen Yen God reri yen.

(Hosea 1:10)

²⁷ God Reri Tuma wesowbem tame, Aisaia, re Israel tatame remne habon op wem.
 Israel tatame rem nugwapewai tete.
 Rem kersepkap ok barri senkap nugwapewai temente,
 Haneyen re etemri rane etemnewou sene poten
 heyar nente.

²⁸ Ekeya. Haneyen re nowselri tatame remne
 tuma nenkeipem.

Sene re remne agetage pen sate nenbo.

(Aisaia 10:22-23)

²⁹ Aisaia re yuri tete wos kiyi op basrasem.
 Kitimena Sikabewaikene
 Haneyen re nemri yennan remne ab pete wem,
 nem Sodomkene Gomorakene rem be
 temenemkap wem.

(Aisaia 1:9)

*Israel tatame rem God rene omuteke be habom,
 eker rem tatame yenbo be tem.*

³⁰ Sene nem op webo. Juda bo tatame, kiyi rem God reri tatame yenbo tete be habobem, sene rem omuteke habobo. Eker God re remne op webo. Kem areri tatame yenbo.

³¹ Israel tatame rem Moses Reri Wule muresen nenen tatame yenbo tete nenlaweyem, rem God reri tatame yenbo be tem.

³² Berke rem God reri tatame yenbo be tem? Rem omuteke habobo wule be sem. Rem etemri murek sem. Opkap rem tame tubanebo pa etek tubanem.

³³ God Reri Siglow tuma re er pa rene op webo. Metye. An Pa wuri Saion kwok rasbo. Eter Pak tatame rem tewo tubanete,

rem selke waren tuknate.
 Tatame rem er Pa rene omuteke habote,
 rem tewo be tubanen rem be waren tuknate.
 Rem be semarkute.
 Rem pap yaper be tete.

(Aisaia 28:16)

10

Israel tatame rem God reri wule yenbo be sanetene.

¹ Ari naregesi, an wuribaike kenakem habobo. God re Israel tatame remne sene potte, an etop selbo. Opkap an God rene tewok tewok etop wemetbo.

² An op sanetene, Israel tatame rem God reri wule yenbo nente pap tetebo. Rem God reri wule welepe be mettene, eker rem welepe be nenbo.

³ God re tatame remne tatame yenbo webo wule rem welepe be sanebo. Eker rem remri wuribaike habobo wule etopwou nenbo. Opkap rem God re remne tatame yenbo webo wule kulke be tetane.

⁴ Krais eterke Moses Reri Wule et legem. Tatame rem Krais rene omuteke habote, God re remne op wete. Kem areri tatame yenbo.

⁵ Moses Reri Wule sen God re remne tatame yenbo webo tuma, Moses re op basrasem. Juda etemri wule tatame rem heyarwai sete, rem heyarwai sete, rem yaper wos be wuri nente, rem heyar somsom temente.

(Lo 18:5)

⁶ Omuteke habon God re tatame yenbo webo tu-mak God Reri Siglow tuma op webo. Kem kworer mane op wemette.

Yike Hevenke yaute? (Tuma tobo gwor.
Yike Hevenke yawun Krais rene panen yerte?)

⁷ Kem mane op habote.

Yike gambo kwomke warte?

Tuma tobo gwor.

Yike gambo kwomke waren yin Krais rene panen
wayete?

Yike nemne God Reri Tuma wesowte?

⁸ Omuteke habobo wule op webo.

God Reri Tuma et kemne meknik tetane.

Et keremri gwusi taulek tetane.

Et keremri wuribaike tetane.

(Lo 30:11-14)

Er omuteke habobo wuleri tuma nem kemne op
wesowbo.

⁹ Kem kemri tumaske op wete. Jisas re Haneyen.
Kem keremri wuribaike omuteke op habote. Jisas
re sam, God re rene sele meike nenewayen wow
sene newom. Kem etop wete, etop omuteke
habote, God re kemne poten reri kwomke panen
yite, kem pow tete tetane.

¹⁰ Tatame rem remri wuribaike omuteke habobo,
God re remne op webo. Kem ari tatame yenbo.
Tatame rem op webo. Jisas re Haneyen. Op webo
tatame remne God re poten reri kwomke panen
yite, rem pow tete tetane.

¹¹ God Reri Siglow tuma op webo.

Aboi tatame rem Jisas rene omuteke habote,
rem pap yaper be tete.

(Aisaia 28:16)

¹² Er tuma et Juda tatamekene Juda bo tatamekene
remne kirkir webo. God re remne kena kena
be nenbo. Haneyen re aboyei tatame etemri

Haneyen. Rekene namrete tatame remne re he-yarsubu nenbo.

¹³ God Reri Siglow tuma op webo.

Aboi tatame rem Haneyen Jisas rene op wete.

Haneyen, ne anne kwobo late.

Op wemetbo tatame, God re remne poten reri kwomke panen yite, rem pow tete tetane.

(Joel 2:32)

¹⁴ Kem op habote. Jisas rene omuteke be habobo tatame rem Jisas rene mapurke wemette, re remne kwobo late? Jisas rene be sanetene tatame rem rene mapurke omuteke habote? God Reri Tuma remne be wesowtene, rem mapurke mette?

¹⁵ God Reri Tuma wesow tame remne be weraste, rem mapurke yin tuma wesowte? God Reri Siglow tuma op webo.

Tuma Yenbo wesowbo tame rem nemne lasyabo, et yenbosubuai.

(Aisaia 52:7)

Israel rem God Reri Tuma Yenbo be potem.

¹⁶ Aboi tatame rem God Reri Tuma Yenbo omuteke be metem. Aisaia re etop habon op wem. Haneyen, nemri wesowbem tuma yike tatame rem omuteke habobo?

(Aisaia 53:1)

¹⁷ Opkap tetane. Tatame rem Krais reri sig wesowbo tame remri tuma metbo, sene rem Krais rene omuteke habobo.

¹⁸ An wemetbo. Tatame rem God Reri Tuma metem o rem be metem? Ekeya, rem metem. God Reri Siglow tuma op webo.

Tuma wesow tame remri tuma wuskiy kwomke kwomke yim.

Remri tuma gene genewaike yim.

(Buk Song 19:4)

19 An sene wemetbo. Kap, Israel tatame rem er tuma tobo heyar be metem? Yehow. Rem tuma tobo op metem. Rem omuteke be habote, God re agerbo tatame remne poten rem reri tatame tem. Israel rem etop mettene. Kiyi Moses re God reri wem tuma op wem.

An sigkene bo tame beig

remne potte, rem ari
tatame tete tetane.

Israel tatame rem etop
late, rem wuribai yaper
tete tetane.

Purerekene bo tatame an
remne heyar nente
tetane.

Israel rem etop late, rem
pap yokte tetane.

(Lo 32:21)

20 Aisaia re mol pan God reri wem tuma op wem.

Anne be sopbo tame rem anne lam.

Anne be we sopbo tame an remne op wem.

An gwok tegek tetane.

(Aisaia 65:1)

21 God re Israel remne op wem.

Kwokwos kwokwos an wan be metbo tatame,
mangure tebo tatame remne nar poten kowtene.

(Aisaia 65:2)

11

Rane Israel tatame God re remne pap metem.

1 An op wemetbo. God re Israel tatame remne mesegenen magel tayem o? Yehow. Re op be

nenem. Kem habote. An Israel tame. Abraham re areri warege. An Benjamin eterri tame beig. God re anne be mesegenen be magel tayem.

² God re reri kiyisapek kenem tatame remne be mesegenen magel be tayem. Elaija reri nenemkap God reri siglowke basrastene tuma kem metem. Israel tatame rem nugwape yaper wos nenbem, Elaija re Israel remne tuma wen God rene neluw-pelen op wem.

³ Haneyen. Rem nene kwar pebo tiy aboyei berayewobem.

Rem neri tuma wesow tame remne kirkir pen sabem.

Rem anne kirkir pen sate webo.

Arenwou an som tetane.

⁴ God re Elaija rene sein op wem. Nerenwou bo.

Rane tame, 7,000, rem areri.

Rem Bal wurya rene be lom yokwobo.

⁵ Gwopte etopkap tetane. Rane Israel remne God re pap meten kwobo lan remne kenem. Rem rene omuteke habobo.

⁶ Re remne pap meten kwobo lam, re remne kenem. Re remri nenbem wos lan remne ek be kenem. Yehow. God re tatame remri nenbem wos lan remne kenete wem, re remne pap meten kwobo labo wule sekene be tete wem.

⁷ Op tem, nem berke wete? Israel tatame nugwape rem remri sopbem wos be lam. Rem God eterri tatame yenbo be tem. God re kenem tatame rem nugwape bo, etemwou rem er wos lam. Nugwape rem wan si tatamekap tem, rem God reri wem tuma be metem.

⁸ God Reri Siglow tuma op webo.

God re wemke, tatame rem purere yaper tem.

Rem welepe be habobem.

Re remne weragerem, rem kebese be lam,

rem God Reri Tuma kebese be metem.

Kiyi op tem, gwopte rem etopkap som tetane.

(Lo 29:4)

⁹ Devit eter mere, re etopkap op wem.

God, ne Israel remne gwop nente.

Rem awos bukre nenen abet,

wos yaper remne ek tete.

Ne remne manke yerbo awoskap keikerete.

Ne remne pete, rem selke warte.

Ne remne yaper sein nente.

¹⁰ Ne remne wete, rem lesi tatame tete,

rem kebese be late.

Kwokwos kwokwos ne remne lim ya wos

magelke raste, rem guromen ek yite.

God re Juda bo tatame remne poten rem eterri tatame tem.

¹¹ An op wemetbo. Israel rem selke warem, rem yaperwai tem? God re remne magel tayem? Yehow. Israel rem wule yaper nenen God rene omuteke be habom, eker God re Juda bo tatame remne poten rem eterri tatame tem. Israel rem etop lan pap yaper meten remne ayekutete.

¹² Israel rem God rene omuteke be habon rene magel tayem. Opkap God re nugwape nowselri tatame remne kwobo lan heyar nenbo. Israel rem God reri wule nenlaweibo, eker God re Juda bo tatame remne yenbo nenbo. Nem metbo, Israel rem aboyei God rene omuteke sene habote, God re Juda bo tatame nugwape remne heyarsubuwai nente tetane.

13 An Juda bo tatame kemne webo. God re anne werasen yin Juda bo tatame kemne eterri tuma wesowte wem. Eker an ari yaku okbop tebo.

14 An selbo, an ari tame beig remri wuribai lisokote, God re kemne yenbo nenbokap late, rem ayekutete. Opkap God re rane remne potte.

15 God re Israel remne magel tayem yabel, re aboyei nowselri tatame remne kelmenan remkene nowu tem. God re Israel remne sene potte, et sam tame wow sene potbokap!

16 Rem geil subo, temnas yi potte geil wuri rem God rene newote, agerbo geil mere rem God eterri. Me nen rem God rene newote, me tewo mere rem God eterri.

17 Israel rem nowri oliv me yenbokap. God re remri rane me tewo tan septim. Sene re boulri oliv me tewo poten sen yan natirem. Juda bo tatame kem er boulri oliv mekap. God re Juda bo tatame kemne Israel etemkene natirtene. Boulri oliv me tewo re nowri olivri kitimena potbokap, kem Israel tatame etemri kitimenakene God re remne yenbo nenbo wulekene kirkir potbo.

18 Op tetane, kem Israel remne kap op habote. Er tan septim oliv me tewokap tatame rem tame yaper. Yehow. Kem habola. Kem me tewowou, opkap kem me tobo rene kitimena be newobo. Yehow. Me somo eter kemne kitimena newobo.

19 Kap, kem sein op wete? God re nemne poten natirte habom, eker re nowri oliv me tewo tapoten septin nemne etemri emik ek natirem.

20 Etop weye tuma et sekene. Israel rem Krais rene omuteke be habomke, God re remne tan septim. Kem Krais rene omuteke habobo, eker

kem remri emi poten eker tetane. Etop tetane, kem mane kworer gabote. Kem God rene akte.

²¹ God re nowri oliv me tewo tan septim. Kem mangure tete, re kemne kirkir tan septite.

²² Kem habola. God re pap metbo tame, re tuma nenen yaper sein nenbo tame mere. Tame rem yaper wos nente, God re remne yaper sein nente. Kem rene omuteke som habobet, re kemne heyar som nenbet. Kem etop be nente, re kemne tan septite.

²³ Kiyi tan septim Israel tatame, rem God rene omuteke sene habote, God re remne potte. Etem kiyi temenem emik rem sene ek tete. Re remne kebese sene natirte.

²⁴ Kem Juda bo tatame, kem boulri oliv me tewokap. God re kemne tan sen yan nowri oliv me yenbok natirem. Juda tatame rem er nowri oliv mekap. God re nowri oliv me tewo sene poten er nowri olive me somok kebese sene natirte. Et yaku bukre bo.

God re aboyei tatame remne pap metbo.

²⁵ Gesmase. Kem kap op habote, kem purere bukrewai tetane. Eker an kemne berastene tuma wesowte. Er berastene tuma re gwor. Israel tatame nugwape rem omuteke habote muwebo. Rem etokap sou be tete. Yehow. God re reri kiyi kenem Juda bo tatame rem aboyei omuteke habotek, Israel rem God rene magel sene be taite.

²⁶ God re Israel remne sene potte wule gwopkap. God Reri Siglow tuma op webo.

Tatame Sene Potbo Tame re Jerusalem mesegenen yate.

Re Jekop reri gurnan sokonan remri mangure tebo wule teitkwunte.

(Aisaia 59:20-21)

²⁷ An remkene tuma op natebote.

An remri yaper nen wos aboyei poten septite.

(Jeremaia 31:33-34)

²⁸ Israel tatame rem Jisas eterri Tuma Yenbo muwebo. Rem God reri peiktame tetane. Etop tem, et Juda bo tatame kemne kwobo lam. God re Israel tatame remne kiyi kenem, re etemri warege remkene tuma natobom. Eker re Israel remne pap som yewobo.

²⁹ God re wuribai pes be tetane. Reri kenen tatame, re remne yenbo nente wem, re remne etop nente.

³⁰ Kem Juda bo tatame, kiyi kem God rene mangure tebem. Gwopte God re kemne pap metbo. Israel etem rem mangure tebo, eker God re kemne pap metbo.

³¹ Etopwou sene tete. God re kemne pap metbo, eker Israel rem mangure tebo. Opkap God re Israel remne pap kirkir mette tetane.

³² God re wemke, aboyei tatame rem tuma bibragiyebo wuleri kulke tem. Opkap, re remne aboyei pap mette.

Nem God rene pir webo.

³³ God reri pap metbo wule et yenbosubuai. Reri wuribai purere et bukrewai. Tame wuri re God reri wuribai mapurke sanetene! Tame wuri re God reri nenbokap kebese be mettene!

³⁴ God Reri Siglow tuma op webo.

Yike rem Haneyen reri wuribai latene?

Yike rene purere lei

kebese newote?

(Aisaia 40:13)

³⁵ Yike rene wos newom,
opkap re wos sein sene newote?
Bupo sekenewai.

(Job 41:11)

³⁶ God re aboyei wos nenbo. Eterke aboyei wos
tetane. Re aboyei wosri mutame. Nem God rene
tuma yenbowai som webet. Et sekenewai.

Krais rene omuteke habobo tatame etem nenbo wule, Pol re wesowem.

(Sapta 12:1–15:13)

12

*Nem nemri wesomkene wuribaikene God rene
newote.*

¹ Ari gesmase, God re nemne pap nugwape
meten kwobo labo, eker an kemne op neluw-
pelebo. Kemri wuribai, purere, wesomkene kem
God eternewou newote. Kem eterri wulewou
murese nenbet, re kemne metekwaste. Kem etop
nente, et God rene kwar pebo wule yenbokap.
Kem etop nente, kem kworer God rene heyar lom
yokwobet.

² Nowselri tatame remri nenbo wulekap, kem
etop mane nente. God re kemri wuribai he-
yarbokap, kem kirkir tete. Kem wuribai agerwai
tete. Opkap kem God reri wuribai kebese sanete.
Reri yenbo webokap, reri metekwasbokap, reri
hadebaswai webokap, kem kebese sanete.

*God re nemne newom kitimenak nem yaku
murese ek nente.*

3 God re anne pap meten yaku newom, eker an kemne wulare wulare op webo. Kem kworer mane gabote. Kem mane op habon wete. Nem tame bukre. Yehow. Kem kworer heyar op habote. God re kemne wulare wulare newom omuteke habobo wulekap, kem etop heyar habon kworer se pete.

4 Nem mettene. Wesom wuri re kena kena wos tetane. Let, tewo, bitmi ragi et kena kena. Wulare wulare wos rem kena kena yaku nenbo.

5 Etopkap, nem Krais rene habobo nugwape tatame, nem eterkene bogtene. Nem eterri wesom wuriwoukap. Nem wulare wulare, nem wuriwouke natir natirtene.

6 Opkap, God eter nemne pap meten newom kena kena kitimenakene purerekene nem reri yaku kebese ek nenbet. Yike rem God Reri Tuma wesowbo purere potem, rem etem omuteke habobokap, rem etop tuma heyar wesowbet.

7 Yike rem agerbo tatame remne kwobo labo purere potem, rem remne kwobo labet. Yike rem tuma peikbo purere potem, rem remne tuma peikbet.

8 Yike rem agerbo tatame remri pap kitimena newobo purere potem, rem etop nenbet. Yike rem kel o wos newobo purere potem, rem etop degerbokene nenbet. Yike rem temnas yibo purere potem, rem er yaku murese nenbet. Yike rem pap metbo purere potem, rem etop metek-waskene nenbet.

Nem gesmase remne pap yewobo wule.

⁹ Kem tatame remne pap yewobet, kem kap yikokote, kem remne omuteke pap yewobet. Kem wule yaper magel tai. Kem wule yenbo heyar se.

¹⁰ Lakemase rem awosein awosein pap meten pap yewobokap, kem Jisas rene habobo gesmase remne etop nenbet. Kem metekwaskene awosein awosein sig yenbo webet.

¹¹ Kem yaku kap poite. Yaku kem murese nenbet. Kem Haneyen Jisas reri yaku pap teten metekwaskene nenbet.

¹² Kem Haneyen rene omuteke habobo, eker kem metekwasbet. Be wos yaper kemne seilate, kem heyar kowen tetete. Kwokwos kwokwos kem God rekene som namrebet.

¹³ Jisas rene habobo gesmase rem wos merinte, kem remne kwobo lan newote. Kem agerbo tatame remne wepoten awos newon an, remne tukna emi kirkir newote.

¹⁴ Tatame rem kemne yaper nente, kem God rene wemette, re remne heyar nente. Ekeya. Kem rene wemette, re remne heyar nente. Kem God rene, remne yaper sein nente kap wemette.

¹⁵ Tatame rem okbop tete, kem etemkene kirkir okbop tete. Tatame rem pap yaper ten kirate, kem etemkene kirkir kirate.

¹⁶ Kem agerbo tatame remkene heyar temen. Kem kemri sig kap nenuwte. Kem sigkene bo tatame remkene kirkir sewurbet. Kem mane op habo. Neremwou nem purerekene tame.

¹⁷ Tatame rem kemne yaper nente, kem remne yaper sein kap nente. Sange tame remri webo wule yenbo, kem etop habon nenbet.

18 Kem ei kap negwote, kem ei kap naite. Kem yaku murese nente, kem remkene heyar me site.

19 Ari gesmase. Kerem, kem yaper sein mane nente. Tame rem kemne yaper nente, kem remne God eterri letke raste, eter re remne pap yokte. God Reri Siglow tuma op webo.

Aren an yaper sein nente.

Aren an paku sein pete.

(Lo 32:35)

20 Kemri peiktame rem si kwoi sate,

kem remne awos newon ate.

Rem ok segete, kem remne ok newon ate.

Kem remne op nente, rem kemne yaper
nenemkap sene habote, rem sebera yate.

(Gutpela Sindaun 25:21-22)

21 Yaper nenbo wule re kemne seilate nente, kem kirkir kap wete. Kem wule yenbowou nente, eker kem wule yaper ek teitkwunte.

13

Kem gavman etemri kulke temente.

1 Gavman rem bupo boker tetane. God eter kirkir wemke, agerbo agerbo nowselri gavman rem eker tetane. God re remne lebam, eker rem tetane. Opkap, kem gavman etemri tuma heyar meten nenbet.

2 Yike rem gavman remri tuma nasweite, rem God Reri Tuma kirkir nasweibo. Er tuma nasweibo tatame remri wule yaper rem sein mus mette tetane.

3 Wule yenbo nenbo tatame, rem nause yen remne be akbo. Yaper nenbo tatame etem rem nause yen remne akte. Kem gavman remri tuma

heyar meten nenbet, kem nause yen remne be akte. Rem kemri nenbo wule yenbo late, rem kemri sig yenbo wete.

⁴ Nause yen rem God reri yaku nenbo tame, rem kemne kwobo labo tame. Kem yaper wos nente, kem remne akte. Rem nau setene, rem bupo boker setene. Rem God eterri yaku nen tame, eker rem God eterri pap yokbo wulek yaper nenbo tatame remne yaper sein nenbo.

⁵ Eker kem gavman remri tuma heyar met. Kem God eterri pap yokbo wule etopwou kap akte. Kem wuribai yenbo kirkir habon etop nenbet.

⁶ Opkap, kem gavman remme kel raste. Gavman tame rem remri yaku heyar nenbo, rem God reri yaku nenbo. Eker kem remne kel newote.

⁷ Rem kemne kel wete, kem remne newote. Heikna habona kel kem remne newote. Kem aboyei gavman yaku nenbo tatame remne tuma yenbo wete, remne sig yenbo wete.

Nem agerbo tatame remne pap yewobet.

⁸ Be wos kem agerbo tatame remri letke potem, kem remne sein newote. Wule wuri kem remne som nente. Kem agerbo tatame remne pap meten heyar nenbet. Kem etop nente, kem Moses Reri Wule heyar sete.

⁹ Moses Reri Wule nemne op webo. Kem muye bisi mare bisi mane yite. Kem alwo pi mane pen sate. Kem bisi mane ate. Kem agerbo tatame remri wosbas kap ayekutete. Er wulekene agerbo wulekene rem wule wuriwouri kulke tetane. Et kerem kworer heyar nenbokap, kem agerbo tatame remne etop heyar nenen pap yewobet.

10 Kem agerbo tatame remne heyar nenen pap yewobet, kem remne yaper be wuri nente. Eker yike re agerbo tatame remne heyar nenen pap yewobo, re Moses Reri Wule ab heyar setene.

Nem heyar me sewurte.

11 Kem etop nen. Kiyi nem Jisas rene agerke habobem tatame temenem, nem op wem. Yuri God re nemne potte. Gwopte nem mettene, God re nemne potte yabel matnaye. Eker kem sou mane tuknate. Kem wayen site.

12 Tektetene neir legebo. Ei berate nenbo. Nem neirke nenbo wule yaper mesegente. Nem ei naibo wos poten sete, nem yabel geike naite.

13 Nem yabel geike tetane tatame etem nenbo wule yenbokap etop nenbet. Nem sisipebo wule kap nente. Nem muye bisi mare bisi kap yite. Nem metkereke wule yaper kap nente. Nem ei kap negwon naite. Nem agerbo tatame remne pap yaper kap mette.

14 Haneyen Jisas Krais re keremri ei naibo woskap. Kem reri wuribai potte. Kem keremri wesomkene wuribaikene habobo wule yaper kap nente.

14

Nem gesmase remri nenbokap mane se pete.

1 Jisas rene samsam habobo tatame rem keremkene God rene lom yokwote wete, kem remne pap yewote. Remri wuribai pes tetane tumak kem remkene ei kap negwote.

² Jisas rene omuteke habobo sespe tatame rem aboyei awos kebese abo. Jisas rene samsam habobo tatame rem nowri awoswou abo.

³ Aboyei awos abo tame re nowri awoswou abo tame rene wuribai yaper kap potte. Nowri awoswou abo tame re aboyei awos abo tame rene tuma kap wete. God re er tame repne kirkir webo, rep areri.

⁴ Kem agerbo tame reri yaku nen tame rene se kap pete. Etemri Keryen Yen eterwou re reri yaku nen tatame remne se pete tetane, re remne wete, rem yaku yenbo nenbo o rem yaku yaper nenbo. Keryen Yen re remne kwobo late, eker rem yenbo nente tetane.

⁵ Rane tatame rem op webo. Yabel wuri re yabel bukre. Agerbo yabel rem eisow. Rane tatame rem op webo. Aboyei yabel rem kirkir. Nem wulare wulare nem mapkap nemri wuribaike habobokap, nem etop nente.

⁶ Rane tatame rem Keryen Yen reri sig habobo, rem yabel wuri op webo. Er yabel re bukre. Et God rene lom yokwobo yabel. Rane tatame rem Keryen Yen reri sig habobo, rem kitu abo. Rem er awoske God rene wese abo. Rane tatame rem Keryen Yen reri sig habobo, rem rane a noyi tebo. Rem kirkir God rene er awos wese abo.

⁷ Nem tetane, nem wiysage be tetane. Nem sate, nem wiysage be sate.

⁸ Nem Haneyen eterkene tetane. Re nemne temente wete, nem temente. Re nemne sate wete, nem sate. Nem temente o nem sate, nem Haneyen eterri tatame.

⁹ Krais re sam, re wow sene poten wayen sim. Opkap, re le kelpe tetane tatamekene sam

tatamekene etemri Keryen Yen.

¹⁰ Opkap tetane, berke kem agerbo Jisas rene habobo gesmase remne tuma webo? Berke kem remne yaper habobo? Nem mettene, nem aboyei, nem God eterri bitmi tobok teten re nemne tuma nente tetane.

¹¹ God Reri Siglow Tuma op webo.
An tetane. An tuma sekene webo.
Aboyei tatame rem areri bitmi tobok gulke pan
anne lom yokwote.
Aboyei rem anne kwom geike op wete.
Ne Keryen Yen God sekene.

(Aisaia 45:23)

¹² Nem aboyei, nem wulare wulare nemri nenbo wuleri tobokene nem God rene wesowkeipte tetane.

*Nem wos wuri kap nente, gesmase rem late,
remri wuribai yaper tete tetane.*

¹³ Nem awosein awosein tuma mane wete. Nem wuribai heyar habon op nente. Nem wos wuri kap nente, gesmase rem late, remri wuribai yaper tete.

¹⁴ Haneyen Jisas re arenkene tetane, eker an op sanetene. Aboyei awos et awos yenbo. Awos et nemne yaper be nente. Rane tatame rem op habobo. Rane awos et nemne yaper nente, nem kap ate. Op habobo tatame rem er awos poten abo, remri wuribai rem sanetene, rem wule yaper nenbo.

¹⁵ Kem er awos ate, kem rane gesmase remri wuribai yaper nente. Etop nente, kem remne pap yewobo wule be nenbo. Krais re gesmase remne yenbo nente, re ek sam. Opkap kemri awos abo wulek, kem remne yaper kap nente.

16 Kem op webo, kem wule yenbo nenbo. Agerbo tatame rem kemri nenbo wule lan op webo. Kem wule yaper nenbo. Opkap, kemri nenbo wule yenbo re sig yaper potbo. Etop tete, kem er wule mesegente. Kem etop kap nente. Kem heyar la. Agerbo tatame rem kap op wete, ne wos yaper wuri nenbo. Neren habobo wos yenbok re sig yaper kap potte. Eker kem er wos sene kap nente.

17 Metye. God reri kwom panen sibo wule et awos abo o ok abo wule bo. God reri kwom panen sibo wule et yenbo nenbo wule, gwul e kelmenabo wule, metekwasbo wule. Opkap wule God Reri Wow re nemne newobo.

18 Kem er wule sebo, kem Krais reri yaku nenbo. God re kemne metekwasbo. Agerbo tatame rem kemne yenbo webo.

19 Nem murese op nente. Nem gwule kap tete. Nem agerbo tatame remne kwobo late, rem omuteke nugwape habobet.

20 Kemri abo awoske God reri yaku yaper kap tete. Metye. Aboyei awos nem kebese ate. Nemri ate awos re nenen agerbo tatame remri wuribai yaper ten rem yaper wos nente, et yaperwai.

21 Kem awos ate o wain ok ate o agerbo wule nentek, gesmase rem lan wuribai yaper tete, kem er wule me mesegente. Op nente, et wule yenbo.

22 Kerem er wule habobokap kemri wuribaike ten kem God eterkenewou namrete. Tatame rem remri nenbokap yenbo habobo, remri wuribai re kirkir tebo, er tatame rem metekwasbo.

23 Tatame rem awos ate wuribai pes tebo, rem omuteke be habobo. Rem wuribai pes ten awos

ek ate, God re remne tuma wete tetane. Be wos tatame rem nenbo, rem omuteke be habobo, op-kap rem yaper wos nenbo.

15

Krais eterri wuribaikap eterri wulekap nem etop nente.

¹ Nem Jisas rene habobo tatame sespe, nem omuteke habobo samsam tatame remne kwobo late. Mapkap yaper wos remne tete, nem remne kwobo late. Nem neremwou kworer kap habote.

² Nem aboyei nemri gesmase remne heyar habon kwobo late, rem yenbo ten Jisas rene habobo tatame rem sespe tete.

³ Krais re eter kworer kwobo late be habobem. God Reri Siglow tuma op webo.

Tatame rem nene tame kwuyebo.

Remri kwuyebo tuma rem anne kirkir kwuyebo.

(Buk Song 69:9)

⁴ God Reri kiyri Siglowke basrasem tuma et nemne purere peikte tuma rem habon basrasem. Er basrasem tumake nemri pap re kitimena potbo. Eker nem omuteke som habon heyar kowte.

⁵ Taskurbo wulekene pap kitimena newobo wulekene repri tobo et God eterri. An rene wemetbo, re kemne kwobo late, kem Krais Jisas eter nenbemkap kirkir nente, kem wuribai wuriwou tete.

⁶ Etop tete, kem aboyei, kem tuma wuskiy wuriwou God rene pir wete. Re neremri Haneyen Jisas Krais eterri God, eterri Ha mere.

Krais re Juda tatamekene Juda bo tatamekene remne kwobo labem.

⁷ Krais re kemne wepoten pap yewobokap, kem agerbo Jisas rene habobo tatame remne kirkir etop pap yewote. Kem op nente, God eterri sig bukre tete.

⁸ An kemne op webo. Kiyi God re Juda remri warege remkene tuma natobom. Er natobom tuma Krais re etop nenem. Re yaku bukre nenen Juda remne peteram, God reri kiyi natobom tuma sekene tem.

⁹ Re Juda bo tatame remne God reri pap metbo wule kirkir peteram, opkap rem God reri sig yenbo kebese webet. God Reri Siglowke basras-tene tuma op webo.

An Juda bo tatame remkene temente,
an neri sig yenbo wete.

An sekwo lomun neri sig yenbo wete.

(Buk Song 18:49)

¹⁰ God Reri Siglow tuma sene op webo.

Kem Juda bo tatame, kem God eter kenem
tatame etemkene okbop ten metekwaste.

(Lo 32:43)

¹¹ Sene God Reri Tuma op webo.

Juda bo tatame,
kem Keryen Yen reri sig yenbo we.
Kwomri kwomri nugwape tatame,
aboyei tame beig kem reri sig yenbo we.

(Buk Song 117:1)

¹² Aisaia re kirkir op wem.

Warege Jesi reri nan re
tete.

God re rene neneawayen re aboyei nowselri Juda
bo tatame remri keryen yen tete.

Rem rene omuteke op habobet.

Re nemne heyarwai nente tetane.

(Aisaia 11:10)

¹³ Nemne yenbo nente tuma teiktem God eterne an rene op wemetbo. Kem rene omuteke habobokap re kemne pap pulten kem nugwape metekwaste. Opkap, Reri Wow re kemne kitimena newon kem heyar kowen omuteke som op habobet. Re remne newote wem wos yenbo, nem potte tetane.

Pol re reri yaku Rom remne wesowen remne pir wem.

(Sapta 15:14–16:27)

Pol re God reri yaku nenbo, re metekwasebo.

¹⁴ Ari gesmase, aren an habobo, kerem kem wule yenbowai nenbo tatame. Kem nugwape purere tetane. Opkap, kem awosein awosein purere yenbo kebese weiwebet.

¹⁵ Gwor siglow an kemne basrasbo, an mol pan teten rane tuma an kemne wuribaike lisokon ek basrasbo. God re anne yenbo nenem, re anne lebam, eker an kemne gwor tuma basrasbo.

¹⁶ Re anne Jisas Krais reri yaku nen tame wemke, re anne werasen an Juda bo tatame remne kwobo labo. An God Reri Kwobor yaku nen tamekap, an God Reri Tuma Yenbo remne wesowbo. Opkap Juda bo tatame rem God Reri Tuma omuteke meten God Reri Wowke rem God eterri tatame sekene tebo. Rem God rene kwar pebo kitikap, God re remne metekwasen ek potte.

¹⁷ Krais Jisas re arenkene tetane, eker God re anne newom yaku an gabobo.

18-19 An mol pan teten Krais re arenke nenbem yaku etopwou an kemne wesowte. Arenke, Juda bo tatame rem God Reri Tuma meten nenbo. Krais re anne kitimena newobem, an tuma wesowbem, an remne heyar nenbem. Re anne kitimena som newobem, an kitimenakene bukre wos nenbem, an danekene sekebo wos nenbem. God Reri Wow eterri kitimenak er wos tem. Opkap, Krais rene webo Tuma Yenbo an Jerusalemke tasen kwomke kwomke yin heyar wesowen yim yim, Ilirikum yokwok kirkir yin wesowbem.

20 Kiyikene gwoptekene an op nente selbo. Tatame rem Krais reri sig be mettene emi, an reri Tuma Yenbo etopkap emiwouke yin wesowbet. Agerbo tame kiyi yin God reri yaku nenem kwom, an yaku ek be yin nente.

21 God eter wem siglowke basrasemkap, an etop nenbo. Reri siglow tuma op webo.

Remne be wem tatame rem late tetane.

Tuma be mettene tatame rem heyar mette tetane.
(Aisaia 52:15)

Pol re Romri tatame remne lasyin sene re Spen nowselke yite selem.

22 An yaku bukre nenbemke, opkap tewok tewok an kemne kebese be lasyam.

23 Nabe nugwape an kemne late tekatekabem. Gwopte ari gwok nenbo yaku legem.

24 Eker an kemne lasyate selbo. An yate, an rane liyp kemkene okbop ten si gerate. Sene an kemne mesegenen an Spen nowselke yite. Kem anne kelowke ate awoskene kelkene kirkir kwobo late. An etop selbo.

²⁵ Kiyi an Jerusalemke yin etek tetane God reri tatame remne kwobo late.

²⁶ Masedoniakene Akaiakene yokwori Jisas rene omuteke habobo tatame, rem metekwasen tuma op natobom. Rem God reri Jerusalemke tetane kel heiksebo tatame remne kwobo lan kel rasen newopitibo.

²⁷ Rem remri wuribaike kel newom. Opkap rem Jerusalemke tetane God reri tatame remne kwobo sein labo. Kiyi Juda tatame rem God reri wule yenbo Juda bo tatame remne wesowbem. Opkap Juda bo tatame rem etemri kelkene woskene Juda remne kwobo sein newote, et yenbo.

²⁸ Eker rem newom kel an kiyi Jerusalemke sen yin remne ab newote. Er yaku an nenkeipte selbo. Sene an kemne kiyi yan lan sewuren an sene Spen nowselke ek yite.

²⁹ An sanetene, an kemne lasyate, an Krais reri yenbo nenbo wulekene kirkir yate, kemne ab newote tetane.

³⁰ Ari gesmase, an kemne op neluwpelebo. Haneyen Jisas Kraiskene God Reri Wowkene rep nemne pap yewobo wulek kem anne kwobo lan God rene omutekewai wemette, re anne kwobo late.

³¹ Kem rene op wemette. An Jerusalemke yite, Judia yokwori God rene magel taibo tame rem kap anne pen sate. Kem rene sene op wemette. God reri Jerusalemke tetane tatame an etemkene nente yaku rem metekwaste.

³² Op tete, God re kirkir wete, an metekwaste, kemne lasyan ege kemkene sin okbop tete.

³³ Nemri pap pultebo God rene an op wemetbo. Re keremkene temente. Et sekenewai.

16

Pol re nugwape tatame remne pir wem.

1 An kemne webo, kem nemri gesi Fibi, tene pap yewote. Te Senkria kwomri Jisas rene habobo tatame remne kwobo labo ta.

2 Te nugwape tatame remne kwobo labo. Arenne mere, te kirkir kwobo labo. Opkap, kem Haneyen eterri sigke kem tene poten pap yewote. Be wos te merinte, kem tene newote. God reri tatame rem opkap wule yenbo nenbo.

3 Kem Prisilakene Akwilakene repne wete, an repne pir webo. Rep arenkene Krais Jisas eterri yaku nen tamesip.

4 Rep anne kwobo lan sate nenem. Eker an repne wese abo. Arenwou bo. Juda bo Jisas rene habobo tatame mere, rem repne wese abo.

5 Repri akek wuren sibo Jisas rene habobo tatame mere, kem remne wesowte, an remne pir webo.

Ari tame nowu, Epainetus, kem rene wesowte, an rene pir kirkir webo. Esia yokwori tatame nugwape rem Jisas rene be habomenem, re Jisas rene kiyi omuteke habom.

6 Kem Maria tene wesowte, an tene pir webo. Te kemne nugwape yaku bukre kerebem.

7 Ari tame beig Andronikuskene Juniaskene, kem repne wesowte, an repne pir webo. Rep arenkene ake yaperke kiyi temenem. Jisas reri werasen yi tame rem repne heyar mettene. Rep Jisas rene kiyi omuteke habom. Yuri an Jisas rene omuteke habom.

⁸ Kem Ampliatus rene wesowte, an rene pir webo. Re Haneyen Jisas eterri tame, re ari tame nowu yenbo.

⁹ Kem Urbanus rene wesowte, an rene pir webo. Re nermri Krais reri yaku nen tamesip. Stakis eterne mere, kem rene wesowte, an rene pir webo. Re ari tame nowu yenbo.

¹⁰ Kem Apeles rene wesowte, an rene pir webo. Re Krais eterke taskurbo tame.

Aristobulus rekene reri akek tetane tatamekene kem remne wesowte, an remne pir webo.

¹¹ Kem ari tame beigri tame, Herodion, rene wesowte, an rene pir webo.

Jisas rene habobo tatame rem Narsisus reri akek tetane, kem remne wesowte, an remne pir webo.

¹² Kem Trifinakene Trifosakene repne wesowte, an repne pir webo. Rep Haneyen reri yaku bukre nenbo ta.

Persis etetne mere, kem tene wesowte, an tene pir webo. Te ari ta nowu yenbo. Te Haneyen reri yaku nugwape nenbo.

¹³ Kem Rufus rene wesowte, an rene pir webo. Re Haneyen reri yaku muresewai nenbo. Reri nawo tene kem wesowte, an tene pir webo. Te ari nawokap, an tene nawiy webo.

¹⁴ Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas etem, etemkene tetane Jisas rene habobo gesmase etemne mere, kem remne wesowte, an remne pir webo.

¹⁵ Kem Filologus, Julia, Nereus eter, eterri gesikene, Olimpas eter, etemkene tetane Jisas

rene habobo tatame etemne mere, kem remne wesowte, an remne pir webo.

¹⁶ Jisas rene omuteke habobo tatame etem nenbo wulekap, kem awosein awosein pir wen tak keran ragi boite.

Agerbo agerbo kwomri Krais rene habobo tatame rem kemne pir webo.

Rane tame rem Jisas rene habobo tatame remri wuribai nalgwobo, rem pekan kena kena tete habobo.

¹⁷ Gesmase, an kemne kwobke webo. Kem heyar lan ei si. Rane tame rem kemne agerbo agerbo tuma wesowbo. Kemne kiyi peikbem tuma rem sewaibo. Rem Jisas rene habobo tatame remri wuribai nalgwobo, rem God reri wule welepe be habon pekan kena kena tebo. Opkap gwule ker kutebo tame, kem remne amekwunte.

¹⁸ Er tame rem nemri Haneyen Krais reri yaku be nenbo. Yehow. Rem etemri wesomwou habon ek nenbo. Remri weiyenbo kaiyenbo tumak rem wule yaper samsam tatame remne yikokobo, remri wuribai yaper tebo.

¹⁹ Nugwape tatame rem mettene, kem Jisas reri Tuma Yenbo heyar setene. Eker an kemne okbop tebo. An op selbo. Wule yenbo kem purere pot. Wule yaper kem mesegen.

²⁰ Kerakap tete, neremri pap pulten nemne yenbo nenbo God, re kemne kwobo lan Satan rene kem tewok teitkwunte tetane.

Haneyen Jisas reri pap meten kwobo labo wule keremkene temente.

Rane Jisas rene habobo tame rem Romri tame remne pir wem.

21 Ari yaku nen tamesip, Timoti, re kemne pir webo. Ari tame beig rem Luksius, Jeson, Sosipater, etem mere, rem kemne pir webo.

22 An Tetius, an Pol reri webo tuma aboyei gwor siglowke basrasbo. An Haneyen eterri sigke kemne pir webo.

23-24 Anne lakerbo tame Gaius, re kemne pir webo. An eterri akek tetane. Gwor kwomri Jisas rene habobo tatame rem eterri akek wuren God rene lom yokwobo.

Gwor kwom kel lakerebo tame, Erastuskene nemri mase Kwartuskene, rep kemne pir webo.

An God rene op wemetbo. Nemri Haneyen Jisas Krais reri pap meten kwobo labo wule keremkene temente. Et sekene.

Nem God reri sig yenbo bukre webetbo.

25 Nem God reri sig bukre webo. Re kemne kebese kwobo labo, kem omuteke habobo wule heyar sen mol pan tetete. Er tuma an wesowbo, et Jisas Krais rene webo Tuma Yenbo. Er tuma tobo nugwape nugwape nabek berasmenem.

26 God Reri Tuma wesowbem tame rem er tuma kiyi basrasem, gwopte er tuma sekene kwom geike ten nugwape tatame rem welepe metbo. Somsom tetane God re wemke, aboyei nowselri tatame rem er tuma metbo. Opkap rem rene kebese omuteke habon reri wule kebese sete.

27 God eterwou re God. Eterwou re purere bukrewai tetane. Eterwou re aboyei wos sanetene. Jisas Krais eterke nem God reri sig bukre somsom webetbo. Et sekenewai.

**God Reri Teiktem Tuma Ager
The New Testament in the Yamano Dialect of the
Yessan-Mayo Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Yssan-Mayo Yamano
long Niugini**

copyright © 1980, 2004 Lutheran Bible Translators

Language: Yessan-Mayo (Yamano) (Yessan-Mayo)

Dialect: Yamano

Translation by: Lutheran Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

61a6ffd9-3aa5-58b7-982d-b5ada9490557